

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lugduni, M.DC.LI.**

IV. De transcendentia entis & reliquorum prædicamentorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

sicut vitis imbut vino racemos, proportio, quæ est inter magistrum & discipulos, non est eadem, quæ est inter vitem, & racemos, quando vitis propriè, & strictè communicat vinum racemis; Magister verò non nisi metaphoricè, & improprie.

- 9 Necessum autem est hanc analogiam proportionis, seu proportionalitatis assignare ad cognoscendas diuersas naturas analogiæ, seu diuersa fundamenta illarum, vt postea dicam, quia diuersa est analogia sani respectu animalis, vrinæ, & medicinæ, quàm risus respectu hominis & prati, vrina enim dicitur sana, quia est signum sanitatis, medicina quia est causa illius; id autem quod in prato risus vocatur, nec est causa risus hominis, neque signum illius, ac proinde diuerso modo constituitur hæc analogia, illa enim constituitur per rationem cause in medicina, & signi in vrina; hæc verò per proportionem, seu similitudinem quandam, quia sicut risus est signum laticitiæ, ita viriditas, & herbarum laticitiu est signum, non laticitiæ, cuius pratum capax non est; sed quod bene se habeat, ita vt si capax esset oblectationis posset oblectari, & tripudiare, ac proinde quasi tripudiare dicitur sua amoenitate.
- 10 Inquires quomodo differant analogia attributionis, & proportionalitatis. Resp. imprimis differre in fundamentis, quia diuersum fundamentum est, vt nomen sanum, cuius significatum proprium est animalis, tribuatur medicinæ, quàm vt nomen risus, cuius significatum proprium est hominis tribuatur prato.
- 11 Adde has analogias non tantum in fundamento, sed formaliter specie differre, nam de ratione analogiæ, est aliqualis vnitas inter analogata, & diuersa est vnitas, quæ est in ratione sani inter animal, & medicinam ab vnitate, quæ est in ratione ridendi inter hominem & pratum, quia hæc posterior vnitas tantum consistit in quadam similitudine, illa in attributione formæ existentis intrinsecè in animali, ad medicinam, quæ est in illius causa, animal enim, & medicina ab eadem forma dicuntur sana, animal intrinsecè, medicina extrinsecè, homo verò, & pratum non dicuntur ridere eadem forma, homo enim ridet per actum verum ridendi, pratum per alia accidentia, quæ illi adherent, & propter similitudinem, seu proportionem, quæ habet cum risu, metaphoricè risus vocatur, & in hoc consistit analogia proportionis, seu proportionalitatis.
- 12 Ex his facile erit definitiones vtriusque analogiæ explicare analogia prout abstrahit ab analogia attributionis, proportionalitatis definitione iam tradita, analogia attributionis definitur: *Cuius nomen est commune, ratio vero significata simpliciter diuersa, eadem tamen secundum terminum ratione attributionis formæ existentis in principali analogato, ad reliqua minus principalia. Analogia proportionis, seu proportionalitatis definitur: cuius nomen est commune, ratio vero significata simpliciter diuersa, eadem tamen secundum proportionem respectus formæ ad analogata.*
- 13 Nota æquiuoca distinguunt aliquando in æquiuoca à casu, & æquiuoca à consilio. Æquiuoca à casu dicuntur ea, quæ eodem nomine gaudent præter intentionem imponentis nomen, sicut præter omnium intentionem accidit eodem nomine significare hominem, nationem Gallum, & gallum gallinaceum, quia nullo respectu habito ad gallum gallinaceum fuit impositum hoc nomen homini natione Gallo, & nulla huius mentione facta idem nomen fuit illi datum. Æquiuoca à consilio dicuntur ea, quæ gaudent eodem nomine, quod vni impositum fuit per ordinem, seu similitudinem ad aliud, sicut nomen canis impositum fuit primariò ad significandum canem latrabilem; deinde impositum fuit ad significandum canem cælestem, non casu, sed habita ratione ad præcipuum significatum, quia illa constellatio figura, & situ referebat similitudinem canis latrabilis. Hæc æquiuoca à consilio sunt eadem cum analogis, neque ab illis formaliter differunt, quia eodem nomine gaudent propter similitudinem, seu proportionem, etiam si simpliciter differant, & hoc est formalissimè esse analogum.
- 14 Rursus alia est difficilior sanè diuisio analogorum in analogia propria, & impropria; analogia impropria dicuntur illa, quorum analogata minus principalia extrinsecè participant formam præcipui analogati, sicut vrina extrinsecè dicitur sana à sanitate animalis vel metaphoricè, sicut prata dicuntur ridere per metaphoricè, quia, etsi viriditas, quæ in pratis risus appellatur sit illis intrinsecè, non tamen hæc viriditas est risus formaliter, sed tantum metaphoricè, vnde etiam risus potest dici extrinsecè prato, licet id, quod ri-

sum appellamus, sit illi intrinsecum, accidentaliter, & extrinsecè dicitur risus per similitudinem ad proprium risum, quæ fundamentum est metaphoricè, & extensionis nominis, verius risus ad id, quod verè risus non est.

Dixi vrinam, & medicinam extrinsecè participare sanitatem animalis, quia licet medicinæ sit intrinsecum effectiuium, & habere virtutem cauendi sanitatem, id non dicitur formaliter sanitas, sed virtualiter, vnde cum formaliter dicatur sana, debet hæc denominatio sanæ, quæ absolute prolata formaliter sonat, à sanitate formali, quæ tantum est in animali desumi. Idem dicito ad vrinam, quæ tantum significat sanitatem, per hoc tamen non dicitur sana formaliter, sed per sanitatem animalis, deservit autem virtus sanatiua in medicina, & ratio signi in vrina vt fundamentum ad hoc, vt illis applicetur forma sanitatis existentis intrinsecè in animali, quæ illis est extrinsecè.

Alia solent dici analogia propria, ea videlicet, quæ intrinsecè, & propriè qualibet metaphoricè exclusà participat rationem principalis analogati, dicuntur tamen analogia per attributionem, quam habent ad illud, & hoc sensu ratio substantiæ dicitur analogia respectu Dei, & creaturæ, quia licet creatura sit simpliciter substantia, & semper intelligitur cum attributione substantiæ create ad increatam, ens simpliciter dicitur analogum respectu accidentis, & substantiæ, quia licet accidens sit formaliter ens dicitur semper attributionem ad substantiam. Hæc diuisio à multis admittitur, ab aliis verò quàm pluribus reicitur quorum sententia hic amplector, & probabo Puncto sexto, septimo & octauo, ubi ostendam transcendentiam, & dependentiam vniuocationem non impedire, darique rationem vniuocationis creati, & increati, substantiæ, & accidentali.

PUNCTUM IV.

De transcendentia entis, & reliquorum predicamentorum.

Pædicatum illud dicitur transcendens, quod in omnibus aliis imbutum est, ita vt nulla ratione possit sine ipso cõcipi illud, respectu cuius dicitur transcendens, quam transcendentia descriptionem admittit omnes, ideo in illa expendenda non immeror. Duplex est opinio, vna, quæ obiectiuas præcisiones admittit; altera, quæ tantum formales, seu ex parte actus, & non ex parte obiecti defendit. Iuxta has diuersas sententias diuerso modo in hac materia philosophandum est, ideo quid in quacumque illarum tenendum sit, sigillatim explicabo.

PRIMA CONCLUSIO. In opinione, quæ tantum ex parte actus præcisiones admittens, & reliqua omnia prædicata realiter identificata siue inferiora, siue superiora, siue directè in linea prædicamentali constituta, sicut genera, & species, siue indirectè, sicut differentia ex parte obiecti mutuo sunt transcendentia. Tradit hanc conclusionem Arriaga disp. 11. sect. 3. subsect. 3. cuius ratio facilis est. Iuxta hanc sententiam ex parte obiecti nulla præcisio inter prædicata realiter identificata, & idem formaliter obicitur ex parte obiecti, quando apprehenditur ratio entis, & quando apprehenditur differentia indiuidualis huius entis indiuidui; ergo omnia prædicata apprehenduntur ad inuicem se includentia, seu in vno simplici obiectiuo conceptu ex parte obiecti impartibili, & per modum vnius; ergo ex parte obiecti quælibet formalitas est identificata cum alia, & in illa imbuta; ergo quælibet formalitas ex parte obiecti est imbuta in alia, & illam transcendens, & ita identificata, vt ex parte obiecti non hæc & illa, sed vna simplex formalitas sit dicendum obiectum illud, quod in plures formalitates ex parte actus partitur.

SECUNDA CONCLUSIO. In opinione, quæ ex parte obiecti præcisiones obiectiuas defendit, & in opinione, quæ tantum formales admittit, ens, & quodcumque prædicatum superius transcendit omnia inferiora, quæ directè illi subiciuntur. Dixi quæ directè illi subiciuntur, vt excluderem differentias, tantum enim loquor de ente, & quodcumque alio prædicato generico respectu aliorum generum intermediorum, & specierum, & indiuiduorum, quæ sub se continet. Conclusio hæc est mihi certa, illam ostendo in homine respectu animalis, eodem enim modo philosophandum est de quibuscumque aliis prædicatis, quorum vnum sit superius, aliud directè inferius. Conceptus hominis non dicit simplicem quandam formalitatem

formalitate tenentem se ex parte obiecti, in quo consistit ratio speciei, quæ non est formaliter intrinsecè composita, & constans partibus præcisiss ex parte obiecti, aut ex parte actus: ergo tam ex parte obiecti, quam ex parte actus ratio animalis concipitur in homine, per modum vnius cum rationali, absque vlla præcisione inter animal, & rationale, quæ in homine formaliter includuntur: ergo ratio animalis transcendit totam rationem specificam cum in specie actu non fit quædam formalitas, quæ sit animal, & alia, neque ex parte actus præcisa, quæ sit rationale, sed rationale, & animal in eadem conflant formalitatem indiuisibilem, in qua consistit species: ergo ratio animalis, sine qua nequit concipi homo transcendit totam rationem hominis, cum in homine formaliter non fit vnum prædicatum, quod sit animal, & aliud, quod non sit animal, aut ab animali discernatur. Confirmatur, & declaratur eadem ratio. Homo formaliter est animal, insuper dicit simplicem formalitatem, tam ex parte actus, quam ex parte obiecti: ergo quicquid in homine concipitur est formaliter animal, cum non possit assignari vnum, quod sit animal, & aliud, neque ad quædã distinctum, quod sit rationale in entitate omnino simplici, & incomposita tam ex parte actus, quam ex parte obiecti. Verge in homine inuenitur formaliter ratio animalis, non præcisa à rationali, neque ab aliqua ratione adequata, neque inadequata speciei: ergo imbuta in rationali, & in tota ratione speciei, & transcendens rationales & speciem ipsam, & quicquid in illa reperitur. Tantum posset responderi huic rationi negando conceptum speciei, esse conceptum quendam simplicem, tam ex parte actus, quam ex parte obiecti, quod efficaciter probauit in Logica Controuers. 6. Punct. 2. ubi ostendit speciem intrinsecè non esse compositam, neque habere partes metaphysicas, neque ex genere, & differentia componi, sed hæc omnia extrinsecè tantum illi competere.

4 TERTIA CONCLUSIO. In nulla opinione prædicata inferiora transcendunt aliquod prædicatum superius, ita vt superius sine inferiori non possit intelligi. Exempli gratia, substantia non potest transcendere rationem entis, neque corpus rationem substantia. Hæc conclusio est omnino certa, & apud omnes inconcussa, quam tantum expressi vt notarem transcendentiam superiorum prædicatorum respectu inferiorum nunquã non esse. Ratio est manifesta: quodlibet prædicatum superius indifferens est vt contrahatur per differentias oppositas: ergo potest præcisci ab illis, & ab speciebus per has differentias constituendis.

5 QUARTA CONCLUSIO. In opinione, quæ præcisiones obiectiuas admittit, ens non solum transcendit genera intermedia, & species ad quæ contrahitur; sed etiam quamlibet differentiam suæ immediatæ contrahitur, siue vltimi indiuidui constituitur. Conclusio hæc communis est inter Doctores, qui contra Scotum docent non posse differentias præcisci ab ente, neque certum est ab illa Scotum dissentire, quia incertum est an Scotus tantum senserit differentias posse ex parte actus præcisci ab ente, an etiam ex parte obiecti easdem præcisci voluerit. Ratio est facilis: conceptus perfectitatis, & cuiusvis differentia terminatur ad aliquid, quod formalissimè opponitur cum chimæra: ergo terminatur ad ens. Probo antecedens: cognitio terminata ad illam differentiam distinguitur ex parte obiecti à cognitione terminata ad chimæram, quia hæc terminatur ad quid fictum, & illa ad aliquid reale, hæc ad obiectum, quod tantum habet esse obiectiuè in intellectu, illa ad obiectum, quod in se ipso, & per se ipsum habet esse independentè à cognitione terminata ad illud, & per se ipsum est non repugnans: ergo terminatur ad aliquid quod opponitur cum chimæra, & est quid positium non repugnans existere: ergo terminatur ad ens formaliter, cuius constitutum est non repugnantia ad existendum, quod in formalitate positium, seu in non negatione non distinguitur à ratione formali entis.

6 QUINTA CONCLUSIO. In opinione, quæ tantum ex parte actus præcisiones obiectiuas admittit ens transcendit omnes differentias. Hæc conclusio est contra Arriagam nuper citatum, illam tamen tradidit Hurtad. disp. 9. Logicæ sect. 4. subsect. 5. & ferè omnes Doctores independentè à quacumque sententia absolutè tradunt differentias non posse ab ente præcisci: Legatur Soar disp. 2. Metaph. sect. 5. Probo conclusionem traditam eodem modo, quo præcedentem probabam, transferendo rationem, quam in obiecto

Francisc. de Quiedo, Philosoph. Tom. I. 1.

cto assignamus ad actum. Rationale ex parte actus apprehenditur vt distinctum à chimæra, & à puro nihilo: ergo apprehenditur vt ens. Probo antecedens: apprehenditur vt principium potens producere ratiocinationem: ergo vt potens existere, virtus enim productiua necessariò supponit non repugnantiam ad existendum, quia id, cui repugnat existentiæ, per locum intrinsecè repugnat intrinsecè ratio virtutis productiue. Confirmatur: Rationale, vt est principium discurrendi, cognoscitur per connotata entis: ergo cognoscitur vt ens. Consequentia in hac sententia legitima est. Antecedens probatur: rationale vt est principium discurrendi cognoscitur per discursus ab illo producibiles: ergo cognoscitur per existentiam effectus tanquam per connotatum, ergo cognoscitur per connotatum aptissimum ad percipiendum in causa capacitatem existendi: quid enim aptius excogitari potest ad cognitionem capacitatis propriæ existentie in causa, quam existentia effectus? Verge; ratiocinatio est connotatum aptum ad cognoscendum in causa principium productiuum ratiocinationis: sed eadem ratiocinatio supponit in eadem causa capacitatem ad existendum, quia per locum intrinsecum repugnat ratiocinationem procedere à principio non capaci existendi: ergo connotat hanc capacitatem existendi: Vltimò hæc est formalis prædicatio rationale est principium ratiocinationis: ergo de rationali dicitur esse: ergo de rationali formaliter prædicatur ens imbutum in copula est: idem enim valet dicere, rationale est principium ratiocinandi, ac dicere rationale est ens principium ratiocinandi.

7 Ex his facile soluitur fundamentum, quo affirmat Arriaga, ens posse præcisci à differentiis, existimat enim posse cognosci rationale non cognitum connotatis entis, quod falsum est vt probauit. Neque alicuius ponderis est quod addit Arriaga, videlicet se posse cognoscere modum, & dubitare an sit realis vel rationis, quia non quotiescumque est dubitatio, est abstractio; potius dubitatio fit per apprehensionem rationum singularium, in quibus intellectus est dubius, quæ illarum conueniat subiecto, de quo dubitat quid, vel quale sit.

8 Obiicies: Si in differentiis imbutur ratio entis, conuenient in hac ratione entis: ergo poterit dari ratio illis communis: ergo non erunt id per quod vltimò differunt species oppositæ, aut indiuidua distincta per differentias indiuiduales constituta. Resp. differentias ipsas confusè cognitæ posse vniuocè conuenire in ratione entis, & rursus per se ipsas expresse cognitæ differre, quia eademmet formalitas diuerso modo cognita potest esse principium conueniendi, & disconueniendi, in quo nullum est inconueniens, neque infertur processus in infinitum, & de differentiis indiuidualibus dixi in Logica Contr. 5. Punct. 3.

9 Obiicies secundo: In omni compositione vna pars debet distinguì ab alia comparte: sed substantia componitur tanquã ex partibus metaphysicis ex ente, & ex perfectitate: ergo ens debet distinguì à perfectitate, & perfectitas ab ente. Resp. antecedens esse verum in compositione propria, in impropria verò compositione necessum non esse hanc partium distinctionem, sed sufficere partes inadequatè distinguì eandemve formalitatem diuerso modo apprehendi.

10 Obiicies tertio: Ratio entis includitur in substantia differentia, videlicet in perfectitate: ergo non dicit aliquid amplius species constituta ex genere, & differentia, substantia videlicet constituta ex ente, & perfectitate, quam differentia seorsum sumpta: ergo idem formaliter est ens per se, seu substantia, ac perfectitas. Probo consequentiam: si in aliquo differrent substantia, & perfectitas, in eo esset, quod substantia diceret rationem entis, & perfectitatem, & perfectitas tantum diceret se ipsam, & non rationem entis: sed perfectitas dicit se ipsam, & dicit rationem entis imbutam in se ipsa: ergo in nullo differunt. Respondeo easdem formalitates dicere perfectitatem seorsum sumptam, & substantiam, quam dicimus componi ex ente & perfectitate, illas tamen diuerso modo representari per conceptum perfectitatis, ac per conceptum substantia, quia perfectitas significatur tanquam ratio formalis contrahendi rationem communem, & vniuersalem entis ad speciem inferiorem ente, videlicet substantiam; substantia verò significatur tanquam species, ad quam contrahitur ratio communis entis. Itaque perfectitas, & substantia dicunt eandem formalitatem, tam ex parte actus, quam ex parte obiecti, significatam, tamen diuerso modo, quia formalitas, quam representat conceptus substantia per modum entitatis completæ, & speciei, ad quam

quam contrahitur ens, representatur conceptu perfectat's tanquam quid incompletum, & tanquam ratio formalis contractiva entis, & constitutiva substantiæ.

11 **Sexta conclusio:** In omni sententia de præcisionibus differentiæ inferiores non includunt formaliter rationem generum intermediarum, neque differentiarum, per quas hæc genera constituuntur, v.g. rationale non includit formaliter animal, neque sensitivum, & sensitivum non includit formaliter corpus neque differentiam, per quæ istud constituitur. Ratio est facilis: quoties connotata, in ordine ad quæ formalitates cognoscuntur sunt diversa, & non se includunt, neque inadæquatè formalitates sunt diversæ. Sed sensitivum cognoscitur per sensationes tanquam per connotata, rationale per ratiocinationes: ergo cognoscuntur per diversa connotata: ergo sunt formalitates diversæ. Ratio hæc valde efficax est in præcipientibus tantum ex parte actus, quia in his totum præcisionis negotium in diversitate connotatorum situm est; & in opinione præcipientium obiectivè, licet non ad eam apparentem, eandem vim habere existimo, quia etsi præter distinctionem connotatorum, aliam præcisionem adstruat hæc opinio, talis præcisio necessario oritur ex illa connotatorum distinctione, proximum enim, & adæquatum obiectivè præcisionis fundamentum est connotatorum diversitas, in ordine ad quæ eadem talis entitas cognoscitur.

12 **Obiicies:** Differentia leonis est principium rugitus: sed rugitus est sensatio: ergo differentia leonis est principium sensationis: ergo formaliter animal, quod formaliter dicit principium sensationis. Aliter de eadem differentia simile potest fieri argumentum: differentia leonis est principium rugitus: sed rugitus est actio vitalis: ergo differentia leonis est principium actionis vitalis: ergo est formaliter vivens, quod constituitur formaliter per principium actionis vitalis. Respondet Arriaga, hæc argumenta difficultate care- re in opinione quæ tantum præcindit ex parte actus, quia secundum hanc sententiam, etiam si rugitus sit formaliter sensatio potest ab illo præcindi ratio sensationis; & similiter etiam si sit vitalis actus, potest ab illo ratio vitalitatis præcindi, quod fieri non potest in opinione obiectivè præcipientis, iuxta quam asserit differentiam superiorem formaliter includi in inferiori. Non assentior Arriagæ, quia quantumvis subtilis sit præcisio ex parte actus, non potest ex vi illius præcindi ab aliqua entitate prædicatum aliquod ex his, quæ formaliter includit, quia nulla entitas potest considerari sine aliquo prædicato pertinente ad suam essentiam, neque cognosci non cognitis omnibus prædicatis essentialibus, per quæ constituitur, si enim non omnia cognoscantur, non illa entitas, seu species constituta ex prædicato cognito, & prædicato non cognito cognoscitur, sed prædicatum aliquod illius inadæquatum, quod sicut non dicit totam essentiam rei, ita non dicit ipsam, quæ indivisibiliter dicit hæc prædicata essentialia, sic cognitio ex vi cuius ab homine præcinderetur animal, & tantum attingeretur rationale, non esset cognitio hominis, sed cognitio rationalis, neque cognitio speciei, sed differentiæ, eademque ratione cognitio, ex vi cuius ab homine præcinderetur rationale, & tantum cognosceretur animal, non esset cognitio hominis, sed animalis, neque cognitio speciei, sed generis: ergo eo ipso quod rugitus sit essentialiter sensatio, & sit essentialiter actio vitalis, implicat rugitum cognosci præcisiis ab illo rationibus sensationis, & actus vitalis.

13 **Melius respondetur differentiam leonis non esse principium rugitus secundum omnes formalitates, quas in se includit, sed secundum ultimam specificam; in rugitu enim reperitur ratio actus vitalis, ratio sensationis, & ratio specialiter constitutiva rugitus, ex quibus ratio actus vitalis respondet in principio rationi viventis, cuius est connotatum, ratio sensationis respondet rationi animalis, cuius est connotatum, & specialis ratio, per quam actus vitalis sensationis constituitur talis sensatio, videlicet rugitus, convenit differentiæ leonis. Instabis: rugitus, secundum ultimam rationem rugitus dicit immanentiam: ergo dicit rationem vitalis. Secundo, si rugibile separaretur realiter ab equo, esset principium sensationis: ergo non tantum illi respondet ratio talis sensationis, sed etiam sensationis ratio. Respondeo ad primum argumentum, rugitum secundum ultimam differentiam constitutivam non importare immanentiam ut sic, quam supponit ex prædicato generico, sed talem immanentiam. Ad secundum**

respondeo: casu, quo rugibile separaretur ab animali nullam vitalem operationem ab illo processuram, quia hæc essentialiter procedit ab animali, quod tunc non contineret rugibile, posset tamen ab illo procedere vicina differentia constitutiva rugitus, seu talis sensationis, si fingatur differentiam specificam contractivam sensationis à sensatione separari, eo modo, quo fingitur rationem specificam contractivam animalis, nempe rugibile posse ab animali separari.

PUNCTUM V.

An possit dari vnus entis conceptus communis omni enti.

Non dari vnum entis conceptum commune enti creato, & increato substantiæ, & accidenti docuit Caietanus opusc. de analogia nominum c. 4. & 6. Ferrar. cont. gent. c. 34. P. Vasq. i. p. disp. 14. n. 5. & 6. P. Fonl. Met. cap. 2. q. 2. c. 4. & gregatim Thomistæ, quorum plures dnt Soar. disp. 2. Metaph. sect. 2. n. 3.

Oppositam sententiam defendunt Scotus cum suis Capreol. Iauell. & Soar. apud P. Soar. idem Soar. ibid. Hurtad. disp. 2. Met. sect. 3. subf. 1. & in Logica disp. 9. sect. 4. Arriag. disp. 11. Logica sect. 1. subf. 1. & 2. & ferè omnes recentiores. Conclusio potest procedere iuxta præcipientes ex parte obiecti inter formalitates identificatas, & iuxta præcipientes tantum ex parte actus: & iuxta horum principia quibus assentior faciliorem probationem habet: existimo tamen in vtraque sententia prædictam conclusionem subsistere, ita illam iuxta omnium sententiam defendendam fuisse. Ens in tota sua latitudine potest cognosci confusè per conceptum quemdam non discernentem inter substantiam, & accidentis, inter ens creatum, & increatum: ergo potest cognosci conceptu quodam ex vi cuius dicatur vnum commune entibus particularibus. Consequentia iuxta præcipientes ex parte actus est inuitabilis, quia in horum sententia vnitatis conceptus communis tantum constituit in cognitione quadam, cuius obiectum sint singularia omnia, quæ ita attingat talia singularia, ut inter vnum, & aliud non discernat. Antecedens probatur: Quando concipio ens ut sic, non concipio clarè substantiam, & accidentis, ut experientia ipsa compertum est, sæpe enim apprehendimus aliquid esse, seu exultare, quin cognoscamus, an sit substantia, vel accidentis: ergo tunc cognoscimus rationem entis, quin distinet rationem substantiæ aut accidentis cognoscamus. Confirmatur: distinctus conceptus formalis est conceptus respondens his vocibus substantia, & accidentis à conceptu respondente huic voci ens: ergo ex eo distinguuntur, quod conceptus respondens huic voci ens confusè significat substantiam, & accidentis absque vlla ipsorum discretionem, & conceptus respondens his vocibus substantia, & accidentis substantiæ, & accidentis, ut inter se distincta representat. Confirmatur: Si propter aliquam rationem conceptus entis distinctè significaret substantiam, & accidentis, maxime quia ratio formalis entis transcendit substantiam, & accidentis sed etiam transcendit reliqua omnia genera, species etiam infimas, & vltima individua: ergo significaret distinctè omnia genera, omnes species, & omnia individua, ita ut conceptus entis discerneret inter hunc hominem, & illum hominem, hanc albedinem, & illam albedinem, & sic inter omnia individua quarumcumque specierum: Consequens est falsum: ergo antecedens tradendum non est, sed dicendum conceptum entis confusè attingere omnes peculiare rationes entis absque vlla discretionem inter hoc & illud ens, quod in opinione præcipientium tantum formaliter est tribuere vnitatem communem in qua forma vniuersalis consistit conceptui obiectivo entis.

Arguo secundò: diuersa sunt connotata propria substantiæ, & propria connotata accidentis, præter quæ datur connotata communia substantiæ, & accidenti, videlicet oppositio cum chimera extractio à puro nihilo, & independentia in suo esse ab intellectu fingente, capacitas presentandi in loco, & durandi, quæ omnia sunt communia substantiæ, & accidenti, Deo, & creaturis, & cuiusque enti particulari ex cogitabili ergo possunt omnia entia cognosci per connotata omnibus communia non cognitis propriis connotatis ali- cuius specialis entis, ergo possunt omnia entia cognosci ut vnum.